

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 2

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 11

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TÂY NINH

KIỂM TRA HỌC KÌ I NĂM HỌC 2019 - 2020

TRƯỜNG THPT TÂN CHÂU

Môn: Ngữ Văn (Khối 11)

ĐỀ CHÍNH THỨC

Thời gian làm bài: 90 phút, không kể thời gian giao đề

PHẦN I: ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

- Con ơi, trước khi nhắm mắt

Cha con dặn con suốt đời

Phải làm một người chân thật.

- Mẹ ơi, chân thật là gì?

Mẹ tôi hôn lên đôi mắt

Mẹ ơi một người chân thật

Thấy vui muốn cười cứ cười

Thấy buồn muốn khóc cứ khóc.

Yêu ai cứ bảo là yêu

Ghét ai cứ bảo là ghét

Dù ai ngon ngọt nuông chiều.

Cũng không nói yêu thành ghét.

Dù ai cầm dao dọa giết

Cũng không nói ghét thành yêu.

(Lời mẹ dặn - Phùng Quán)

Câu 1: (1,0 điểm) Đoạn trích được viết theo thể thơ nào? Xác định phong cách ngôn ngữ của đoạn trích trên?

Câu 2: (1,5 điểm) Chỉ ra và nêu hiệu quả của một trong các biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 3: (0.5 điểm) Anh/Chị hiểu thế nào về cụm từ: “ngon ngọt nuông chiều” trong câu “Dù ai ngon ngọt nuông chiều. Cũng không nói yêu thành ghét”?

Câu 4: (1,0 điểm) Viết một đoạn văn nghị luận khoảng từ 7 đến 10 dòng, trình bày ý kiến của anh/chị về điều cần thiết “Sống thì phải làm người chân thật”

PHẦN II. LÀM VĂN (6,0 điểm)

Cảm nhận của anh/chị về bức tranh phố huyện lúc chiều tàn trong truyện ngắn *Hai đứa trẻ* của Thạch Lam, Ngữ Văn 11, tập 1.

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU	<p>Câu 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Đọc, căn cứ vào các thể thơ đã học * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> - Thể thơ: tự do - Phong cách ngôn ngữ: phong cách nghệ thuật. <p>Câu 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Phân tích, tổng hợp. * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> - Các biện pháp nghệ thuật: <ul style="list-style-type: none"> + Liệt kê, điệp từ: vui, yêu, ghét + Đối lập: cười – khóc; yêu – ghét; ngon ngọt nướng chiều – cầm dao dọa giết. + Điệp cấu trúc: Dù... cũng không... - Tác dụng: <ul style="list-style-type: none"> + Tạo nhịp điệu nhẹ nhàng cho lời dạy bảo của mẹ dành cho con + Làm cho đoạn thơ trở nên sinh động, gợi cảm, nhấn mạnh và làm rõ quan niệm sống làm người chân thật. <p>Câu 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Đọc hiểu * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> Hiểu cụm từ: “ngon ngọt nướng chiều”: - Dùng những lời đường mật, những hứa hẹn, nịnh nọt... để dụ dỗ, cám dỗ, lôi kéo người khác. <p>Câu 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Phân tích, tổng hợp, bình luận.
--------------------	---

* Cách giải:

Học sinh nắm chắc kiến thức viết đoạn văn và viết theo yêu cầu đề bài.

Gợi ý:

- Yêu cầu hình thức:

+ Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận xã hội để tạo lập đoạn văn.

+ Đoạn văn ngắn khoảng 7 – 10 dòng.

+ Lùi đầu dòng, viết hoa chữ cái đầu tiên và không ngắt đoạn.

+ Có các phần: mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn; diễn đạt trôi chảy, không mắc lỗi diễn đạt, ngữ pháp, chính tả.

- Yêu cầu nội dung: Đoạn văn xoay quanh nội dung: nêu cảm nghĩ về sự chân thật qua câu “Sống thì phải làm người chân thật”. Từ đó rút ra bài học cho bản thân về thái độ sống chân thật trong cuộc đời.

- Hướng dẫn cụ thể:

* Giới thiệu vấn đề: “Sống thì phải làm người chân thật”.

* Giải thích vấn đề

- Chân thật là gì?

Chân thật là không giả dối, là trong đầu óc, tâm hồn không cảm thấy khó chịu vì sự ganh ghét.

- Tại sao phải sống chân thật?

→ Sự chân thật giúp con người có cuộc sống đích thực, tạo nên những mối quan hệ tốt đẹp trong cuộc sống.

* Phân tích, bàn luận vấn đề

- Đây là quan niệm đúng đắn.

- Tại sao nói: “Sống thì phải làm người chân thật”?

	<p>+ Chân thật thì con người ta mới dám đối mặt với những sai lầm hoặc những điều chưa hoàn hảo ở bản thân.</p> <p>+ Chân thật mới dám đứng lên để thay đổi bản thân mình, sống tốt hơn, đương đầu và vượt qua thách thức, góp phần thay đổi xã hội</p> <p>- Mỗi người cần phải rèn luyện sự chân thật và sống chân thành với mọi người.</p> <p>- Phê phán những người có thái độ sống giả dối, không chân thật.</p> <p>* Liên hệ bản thân</p> <p>* Tổng kết</p>
<p>II.LÀM VĂN</p>	<p>* Phương pháp:</p> <p>- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).</p> <p>- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.</p> <p>* Cách giải:</p> <p>Yêu cầu hình thức:</p> <p>- Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản.</p> <p>- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.</p> <p>Yêu cầu nội dung:</p> <p>Giới thiệu tác giả, tác phẩm</p> <p>- Thạch Lam là cây bút xuất sắc của văn học Việt Nam hiện đại, là một con người đôn hậu và tinh tế. Ông có quan niệm văn chương lành mạnh, tiến bộ và có biệt tài về truyện ngắn. Mỗi truyện của Thạch Lam như một bài thơ trữ tình, giọng điệu điềm đạm nhưng chứa đựng biết bao tình cảm mến yêu chân thành và sự nhạy cảm của tác giả trước những biến đổi của</p>

cảnh vật và lòng người. Văn Thạch Lam trong sáng, giản dị và thâm trầm, sâu sắc.

- *Hai đứa trẻ* là một trong những truyện ngắn đặc sắc của Thạch Lam, in trong tập *Nắng trong vườn* (1938).

Phân tích bức tranh phố huyện lúc chiều tàn

a. Bức tranh thiên nhiên:

- Âm thanh:

+ Tiếng trống thu không vang lên từng tiếng một: gợi buồn

+ Tiếng ếch nhái kêu ran ngoài đồng ruộng theo gió nhẹ đưa vào: âm thanh rộn rã nhưng lại gợi ảo não, âm đạm.

+ Tiếng muỗi đã bắt đầu vo ve trong cửa hàng hơi tối: nhấn mạnh sự tĩnh mịch của buổi chiều.

→ Tĩnh vắng, gợi buồn.

- Hình ảnh, màu sắc:

+ “Phương Tây đỏ rực như lửa cháy”

+ “Những đám mây ánh hồng như hòn than sắp tàn”

→ Gam màu sáng nhưng là dấu hiệu của sự lụi tàn.

- Đường nét:

+ Dây tre làng trước mặt đen lại cắt hình rõ rệt trên nền trời: gợi sự âm đạm bao trùm lên không gian khi bóng chiều dần buông

* Nghệ thuật:

- Nhịp điệu chậm rãi, câu văn giàu tính nhạc và giàu hình ảnh

→ Tạo nên sự êm dịu, yên ả, thanh bình cho bức tranh thiên nhiên.

- Dùng những nét vẽ giản dị, chân thực, không cầu kì, kiêu cách

→ Lột tả được cái thần, cái hồn của bức tranh thôn quê Việt Nam

→ Làm gợi lên bức tranh thiên nhiên lúc chiều tà đẹp, mơ mộng, yên ả, thanh bình nhưng cũng u buồn, lặng lẽ, âm đạm.

b. Bức tranh sinh hoạt:

* Cảnh chợ tàn:

- Âm thanh: chỉ có một âm thanh duy nhất “tiếng ồn ào cũng mất” khi chợ họp giữa đã vắng từ lâu → tiếng ồn ào là âm thanh náo nhiệt khi chợ đông vui tấp nập thì bây giờ đã tắt dần, mất hẳn, trả lại sự yên tĩnh vốn có cho phố huyện.

→ Bút pháp lấy động tả tĩnh. Âm thanh có nhưng càng buồn hơn, càng khiến không gian tĩnh vắng hơn.

- Hình ảnh:

+ Chỉ còn một vài người bán hàng về muộn ở lại dọn nốt hàng và trò chuyện với nhau vài câu.

+ Nền chợ: chỉ còn lại vỏ thị, vỏ bưởi, lá nhãn, bã mía...

+ Những đứa trẻ con nhà nghèo ở ven chợ cúi lom khom trên mặt đất, đi tìm tòi, nhặt nhạnh những thanh nứa thanh tre hay bất cứ thứ gì còn sót lại...

→ Không chỉ tàn tạ, u buồn mà còn nghèo nàn, xao xác, tiêu điều

→ Âm ảnh, tội nghiệp.

- Mùi vị: “một mùi âm ỉ bốc lên...” → với Liên đó là mùi vị của quê hương.

* Hình ảnh những kiếp người tàn:

- Những đứa trẻ con nhà nghèo ở ven chợ: cúi lom khom trên mặt đất, đi tìm tòi, nhặt nhạnh những thanh nứa thanh tre hay bất cứ thứ gì còn sót lại... → đáng thương, tội nghiệp.

- Mẹ con chị Tí: ban ngày mò cua bắt ốc, ban đêm dọn hàng nước... → làm lụng chăm chỉ nhưng cũng chẳng kiếm được bao nhiêu.

<p>- Bà cụ Thi: hơi điên, nghiện rượu, xuất hiện cùng tiếng cười khanh khách... → ngao ngán</p> <p>- Chị em Liên, An: bán hàng tạp hóa trong một gia hàng thuê lại, những món hàng đơn giản, bán cho vài khách hàng quen thuộc → cũng phải tham gia vào công việc mưu sinh.</p> <p>- Mẹ Liên, An: là trụ cột của gia đình, làm nghề hàng xáo, lấy công làm lãi.</p> <p>→ Sự nghèo khổ, đơn điệu và tẻ nhạt trong nhịp sống.</p> <p>→ Ân nhân, cam chịu.</p> <p>* Tác giả gửi gắm tấm lòng thương cảm, đồng cảm đối với những con người nghèo khổ. Từ đó, tác giả muốn khơi gợi lòng đồng cảm nơi người đọc.</p> <p>Tổng kết</p>
--